

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 102/2025
19.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца 1. АА, ..., са пребивалиштем у ..., чији је пуномоћник Снежана Дуњић, адвокат из ...; 2. „Blossom Village“ ДОО Сремска Каменица, чији је пуномоћник Крсто Бобот, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Игор Исаиловић, адвокат из ... ради утврђивања ништавости, вредност предмета спора 6.500.000,00 динара, одлучујући о ревизији првотужиоца и друготужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2735/24 од 30.10.2024. године, у седници већа одржаној 19.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Привредног апелационог суда Пж 2735/24 од 30.10.2024. године и **ПРЕСУЂУЈЕ**:

ОДБИЈА СЕ као неоснована, жалба туженог и потврђује пресуда Привредног суда у Београду П 5167/2023 од 05.12.2023. године у ставу један и три изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцима накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 90.000,00 динара у року од 8 дана од дана достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 5167/2023 од 05.12.2023. године у ставу првом изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца првог реда АА и тужиоца другог реда „Blossom Village“ ДОО Сремска Каменица и утврђено да је апсолутно ништав уговор о преносу управљачких права у привредном друштву „JS&O“ ДОО Ново Милошево, оверен од стране јавног бележника Синише Сора из Новог Сада дана 30.05.2019. године под броје УОП-П: 225-2019 закључен између АА у својству преносиоца 1, привредног друштва „Blossom Village“ ДОО Сремска Каменица у својству преносиоца 2. и ББ у својству стицаоца и/или друштва, те је исти уговор без дејства. У ставу другом изреке, одбачена је тужба у делу у којем су тужиоци тражили да се обавезе Агенција за привредне регистре да стави ван снаге решење БД 54248/2019 од 10.06.2019. године и да изврши брисање забележбе којом је уписан уговор о преносу управљачких права у привредном друштву „JS&O“ ДОО Ново

Милошево од 30.05.2019. године и да чланови друштва „JS&O“ ДОО Ново Милошево и то АА и „Blossom Village“ ДОО Сремска Каменица преносе сва управљачка права која имају у том друштву на члана истог друштва ББ. У ставу трећем изреке, обавезан је тужени да солидарно накнади трошкове парничног поступка тужиоцима у износу од 753.290,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2735/24 од 30.10.2024. године, у ставу један и два изреке преиначена је пресуда Привредног суда у Београду П 5167/2023 од 05.12.2023. године, у ставу првом и трећем изреке, па је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца да се утврди да је апсолутно ништав уговор о преносу управљачких права у привредном друштву „JS&O“ ДОО Ново Милошево оверен од стране јавног бележника Синише Сора из Новог Сада дана 30.05.2019. године под броје УОП-П: 225-2019 и обавезани су тужиоци да туженом солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 509.900,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиоци су изјавили двозољену и благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на ревизију у којем је оспорио ревизијске наводе у целисти.

Испитујући другостепену пресуду у границама ревизијских разлога, на основу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужилаца основана.

У поступку доношења другостепене одлуке није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити тужиоци основано указују на неку битну повреду одредаба парничног поступка из члана 371. учињену пред другостепеним судом.

Према утврђеном чињеничном стању од стране првостепеног суда до закључења главне расправе, парничне странке су били чланови друштва са ограниченом одговорношћу „JS&O“, када је закључен уговор о преносу управљачких права у оквиру истог привредног друштва од 30.05.2019. године. Првотужиља и друготужилац постали су чланови друштва на основу уговора о преносу удела у привредном друштву који је ББ као преносилац закључио и то са првотужиљом 13.03.2018. године, а са друготужиоцем 22.03.2018. године. Предметним уговором тужени је пренео на првотужиљу 32,03% удела у друштву на основу кога је стекла уписани, а неуплаћени капитал у вредности од 72.915.480,66 динара Констатовано је да првотужиља има потраживање према друштву износ од 72.915.480,66 динара и то по основу позајмице 48.695.480,66 динара и по основу уговора о цесији 24.220.000,00 динара. Првотужиља се као стицалац обавезала да у уговореном року изврши уплату уписаног новчаног капитала конверзијом потраживања према друштву у капитал друштва у складу са одлуком друштва. Преносилац је друготужиоцу пренео 15,97% удела тако да је стицалац стекао уписани, а неуплаћени капитал у друштву у вредности

од 36.370.023,06 динара. Констатовано је да стицалац има потраживање према друштву у износу од 36.377.03,06 динара по основу уговора о цесији од 21.03.2018. године. Наведени преноси су регистровани код Агенције за привредне регистре. Уговор о преносу управљачких права у привредном друштву „JS&O“ ДОО Ново Милошево од 30.05.2019. године закључен је између првотужиље у својству преносиоца 1, друготужиоца у своју преносиоца 2 и ББ у својству стицаоца и/или друштва. Предмет Уговора је пренос свих управљачких права са преносилаца на стицаоца, која преносиоци имају у друштву по основу власништва на уделу, те да ће их стицалац вршити привремено до иступања преносилаца из власничке структуре друштва. Друготужилац се обавезо да одмах након што испоручена роба на име маркетиншких активности из члана 11. уговора о ексклузивној дистрибуцији робе од 28.05.2019. године достигне вредност од 100.000 евра, у сваком случају најкасније до 30.06.2020. године иступи из друштва и пренесе удео на стицаоца или друштво без накнаде. Чланом 2. уговора предвиђено је да се ова одредба има сматрати предуговором о преносу удела од 15,97% са преносиоца на стицаоца и/или друштво (уговор у корист трећег). Чланом 3. прецизирана су управљачка права која ће стицаоц вршити у име и за рачун преносиоца и то право приступа правним актима, другим документима и информацијама друштва, право учешћа у раду скупштине и право гласа у скупштини, те да стицалац нема право да на било који начин располаже уделима преносиоца у смислу отуђења или оптерећења нити да стиче друга права која нису управљачке природе.

Након закључења предметног уговора скупштина друштва односно тужени који је одлучивао у своје име и у име овде тужилаца као чланова друштва, јер се користио чињеницом да су му уговором пренета управљачка права, донела је низ одлука. У одлуци којом је усвојен финансијски извештај за 2020. годину, назначено је да је друштво остварило губитак у висини од 46.756.452,58 динара, а одлуком о расподели добити и покрића губитка за 2020. годину да исти остаје непокривен. Дана 19.02.2021. године, донета је одлука о давању сагласности на бестеретни пренос удела од 26% са члана ББ на његову супругу ВВ. Затим, одлука о смањењу основног капитала друштва са ограниченом одговорношћу ради покрића губитака укључујући и одлуку о промени правне форме привредног друштва „JS&O“ ДОО Ново Милошево у нејавно акционарско друштво. Поводом наведених одлука се воде други парнични поступци у циљу њиховог поништаја.

Првостепени суд закључује да тужиоци имају правни интерес за подношење тужбе за утврђивање ништавости спорног уговора, иако више нису чланови друштва, односно услед промене правне форме нису акционари друштва „JS&O“ ДОО Ново Милошево из разлога што су све касније одлуке и промене до којих је дошло могућа последица или последица закљученог уговора о преносу управљачких права чија се ништавост захтева. Првостепени суд је става да су спорним уговором пренета неимовинска и лична права тужилаца, налазећи да њихов самостални пренос није допуштен без истовременог преноса самих удела. Првостепени суд указује да друго лице може да врши поменута права уместо члана по основу пуномоћја, али сам пренос није допуштен, па закључује да је предметни уговор о преносу управљачких права од 30.05.2019. године недопуштен, односно да је ништав у смислу одредбе члана 47. Закона о облигационим односима.

По ставу првостепеног суда нема места примени члана 35. важећег Закона о агенцији за борбу против корупције, јер ни првотужилац ни друготужилац нису били носиоци јавних функција као ни тужени. Полазећи од члана 2. став 3. спорног уговора о преносу управљачких права, првостепени суд закључује да је условљавање друготужиоца да иступи из друштва и пренесе удео на стицаоца или друштво без накнаде када испорука производа за маркетиншке сврхе и креирање позиција на тржишту за туженог достигне одређену вредност, односно најкасније до 30.06.2020. године, супротно принудним прописима, принципу равноправности учесника у облигационом односу, једнаке вредности узајамних давања и начелу савесности и поштења. Наведено из разлога што су исте активности уговорене превасходно у корист привредног друштва „JS&O“ ДОО Ново Милошево ради увођења робе тог друштва као произвођача на тржиште на коме друготужилац као дистрибутер, већ има развијену мрежу продајних објеката као и остварену пословну сарадњу, као и код постојања несразмере у погледу вредности уговорене протовчине и вредности удела друготужиоца, а такође имајући у виду и вредност удела првотужиле 32,03% која је због касније донетих одлука независно од њене воље искључена из власничке структуре друштва уз незнатну и несразмерну накнаду приликом принудног откупа акција. С обзиром на горе наведено, првостепени суд је усвојио тужбени захтев у целости.

Другостепени суд налази да се закључак првостепеног суда о ништавости уговора не може прихватити, указујући да члан друштва може овластити другог члана да врши његова статусна права. Полазећи од члана 15. Закона о привредним друштвима, другостепени суд је става да је предметни уговор у ствари уговор чланова друштва, закључен у писменој форми, којим регулишу њихове међусобне односе у вези са друштвом, између осталог и вршење статусних права тужилаца, гласање у скупштини друштва о појединим питањима, те права и обавезе које произлазе из својства члана друштва, на начин како су то парничне странке и уговориле.

Другостепени суд налази да се основано указује да спорни уговор има у својој природи елементе предуговора у вези са будућим преносом удела који је према одредбама Закона о привредним друштвима слободан, те су тужиоци као чланови привредног друштва били овлашћени да истим слободно располажу. Такође се позива на одредбу члана 157. Закона о привредним друштвима, којом је прописано да друштво може стицати сопствене уделе на основу одлуке скупштине друштва безтеретним правним послом, те откупом удела или дела удела од члана друштва. Сходно томе другостепени суд не прихвата ни закључак првостепеног суда да су ништаве одредбе уговора које се тичу извршења уговорне обавезе из уговора о ексклузивној дистрибуцији робе, закљученог између привредног друштва и друготужиоца као члана.

Из наведених разлога, другостепени суд је преиначио првостепену одлуку применом члана 394. ЗПП.

Основани су ревизијски наводи тужилаца у погледу погрешне примене материјалног права.

Члан друштва на основу удела има право гласа у скупштини, право на учешће у добити друштва, право на учешће у ликвидационом остатку и друга права предвиђена законом. Права члана друштва су сразмерна учешћу удела тог члана у основном

капуталу друштва, осим ако је оснивачким актом другачије одређено (члан 152.). Пренос удела је слободан, осим ако је овим законом и оснивачким актом другачије одређено (члан 160.). Скупштину чине сви чланови друштва. Ако оснивачким актом није другачије одређено, сваки члан друштва има право гласа у скупштини сразмерно уделу, с тим да се тим актом не може предвидети да члан друштва нема право гласа (члан 199.).

Полазећи од горе наведених одредаба правилан је закључак првостепеног суда да предмет самосталног преноса не могу бити лична права, учешће у раду скупштине, право гласа, право на информисање без преноса удела. Права по основу удела, члан друштва врши сразмено учешћу свог удела у основном капиталу, али се оснивачким актом може одредити другачија сразмера. Међутим наведена права се не могу искључити члану друштва, па ни на начин како то другостепени суд приказује као израз слободне воље кроз закључење уговора између чланова друштва из члана 15. Закона о привредним друштвима.

Свакако да се регулисање питања од значаја за њихове међусобне односе мора кретати у границама одредаба Закона о привредним друштвима које регулишу друштво са ограниченом одговорношћу, по којима се оснивачким актом не може предвидети да члан друштва нема право гласа, па код такве регулативе не може се иста предвидети ни уговором чланова друштва. Садржина предметног уговора не може се поистоветити са посебним и дозвољеним институтом компанијског права, пуномоћником за гласање односно правом члана друштва да путем пуномоћја овласти одређено лице да у његово име учествује у раду скупштине укључујући право и да у његово име гласа, по датим инструкцијама, што у конкретном случају није. Са друге стране члан друштва може у свако доба отказати дато пуномоћје.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужени у своје име, а и у име тужилаца позивајући се на спорни уговор донео низ одлука у погледу којих су тужиоци поднели тужбу за поништај, а на крају су и тужиоци путем одлуке о принудном откупу истиснути из друштва уз незнатну исплату вредности акција, јер је донета и одлука о промени правне форме из друштва са ограниченом одговорношћу у акционарско друштво, те свакако да спорна права нису пренета у наведеном циљу.

Правилан је закључак првостепеног суда да се иступање из друштва не може условљавати наметањем одређених обавеза члану друштва, односно друготужиоцу, па ни у корист друштва, будући да су Законом о привредним друштвима регулисана права и обавезе за случај иступања члана друштва.

Схотно томе, без утицаја је позивање туженог да спорна одредба у овом делу представља предуговор. Правилан је закључак првостепеног суда да се у конкретном случају нису стекли услови за примену члана 34. Закона о агенцији за борбу против корупције.

Имајући у виду горе наведено, правилан је закључак првостепеног суда да је предметни уговор противан принудним прописима, односно да је ништав и да не производи правно дејство, те је Врховни суд преиначио другостепену пресуду применом члана 416. Закона о привредним друштвима.

Тужиоцима као ревидентима досуђени су трошкови ревизијског поступка у износу од 90.000,00 динара за састав ревизије.

**Председник већа - судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић